

ПОПЕРЕДЖЕННЯ НАСИЛЬСТВА В СІМ'І

Кравченко Ю.С.

Україна, м. Кременчук, Кременчуцька загальноосвітня школа I-III ступенів №23

Сьогодні, на жаль, актуальною є проблема насильства в сім'ї.

Звичайно сім'я – це місце, де ми знаходимо затишок, турботу. Тут ми отримуємо розуміння та підтримку. Проте зараз ми дедалі частіше дізнаємося про існування сімей, в яких агресивність, грубість звичне явище. Від цього страждають в першу чергу діти. Вони або самі потерпають від знущань, принижень, або стають агресивними і продовжують насильницькі дії в подальшому.

Насильство можна визначити, як дію або бездіяльність однієї людини на іншу, що завдає шкоди здоров'ю як фізичному, так і психологічному, принижує почуття честі та гідності.

Насильство можна визначити, як фізичну, психологічну, сексуальну або іншу дію чи комбінацію цих дій однієї особи на іншу, що порушує гарантоване Конституцією України право громадянина на особисту недоторканість.

Насильство в сім'ї – будь-які умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування одного члена сім'ї стосовно іншого члена сім'ї, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і завдають йому моральної шкоди, шкоди його фізичному чи психічному здоров'ю.

В основному виділяють 4 основні види насильства: *фізичне, психологічне, сексуальне, економічне.*

Фізичне насильство в сім'ї – умисне завдання одним членом сім'ї іншому члену сім'ї побоїв, тілесних ушкоджень, що може призвести або призвело до смерті постраждалого, порушення фізичного чи психічного здоров'я, заподіяння шкоди його честі й гідності.

Сексуальне насильство в сім'ї – протиправне посягання одного члена сім'ї на статеву недоторканість іншого члена сім'ї, а також дії сексуального характеру стосовно неповнолітнього члена сім'ї.

Психологічне насильство в сім'ї – насильство, пов'язане з дією одного члена сім'ї на психіку іншого члена сім'ї шляхом словесних образ або погроз, переслідування,

залякування, якими навмисно спричиняється емоційна невпевненість, нездатність захистити себе та може завдаватися або завдається шкода психічному здоров'ю.

Економічне насильство в сім'ї – умисне позбавлення одним членом сім'ї іншого члена сім'ї житла, їжі, одягу та іншого майна чи коштів, на які постраждалий має передбачене законом право, що може призвести до його смерті, викликати порушення фізичного чи психічного здоров'я.

<i>Фізичне насильство</i>	<i>Психологічне насильство</i>	<i>Сексуальне насильство</i>	<i>Економічне насильство</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Побиття - Тілесні ушкодження - Спроби удушення - Викручування рук - Штовхання, брутальне поведження - Позбавлення їжі - Використання зброї - Втягнення дітей до вживання алкоголю та наркотиків 	<ul style="list-style-type: none"> - Ігнорування почуттів свободи - Образа переконань, що мають цінність для особи - Образа віросповідання, національної, расової та класової приналежності або походження - Приниження особи - Знуцання над домашніми тваринами або їх знищення на очах особи з метою завдати їй болю - Покарання кривдником дітей через образу на дружину (чи чоловіка) 	<ul style="list-style-type: none"> - Гнів на ґрунті ревнощів - Образа особи словами сексуального змісту (повія, фригідна, імпотент і т.д.) - Примус жінки до сексуальних зносин з чоловіком та іншими людьми проти її волі - Примус жінки одягатися всупереч її волі згідно з бажанням партнера 	<ul style="list-style-type: none"> - Повне вилучення або обмеження коштів - Контроль надходжень та «жорстке дозування» фінансових витрат - Нав'язування особі (дитині) економічного обмеженого способу проживання без суттєвої необхідності - Контроль особи (дитини) за допомогою грошей - Відмова чи зволікання у виплаті аліментів

	- Обмеження свободи дій та пересування особи - Погрози спричинити їй фізичну або економічну шкоду		
--	---	--	--

Притча про цвяхи

Жив собі хлопчик із жахливим характером. Якось батько дав йому мішок із цвяхами й велів по одному забивати їх у паркан щоразу, коли хлопчик втратить терпець і з кимось посвариться. У перший день хлопчик забив 37 цвяхів. Згодом він навчився володіти собою, і кількість цвяхів щодня зменшувалася. Хлопчик зрозумів, що легше навчитися опановувати себе, ніж забивати цвяхи.

Нарешті настав день, коли він не забив жодного цвяха. Сам підійшов до батька й сказав йому про це.

Тоді батько велів синові витягати із паркана по одному цвяху, коли він не втратить самоконтролю, і ні з ким не посвариться.

Минали дні, і згодом син зміг сказати батькові, що у паркані не залишилося жодного цвяха. Батько підвів сина до паркана і сказав: «Ти добре поводишся, але подивися, скільки дірок залишилося... Паркан ніколи не буде таким, як колись».

Коли ви з кимось сваритеся і говорите щось неприємне, ви залишаєте по собі такі ж рани, як ці дірки від цвяхів. І рани застаються, попри те, скільки разів потім ви попросите вибачення. Словесні рани завдають такого ж болю, як і фізичні.

Не залишайте на своєму шляху цих дірок. Не забивайте цвяхи ворожнечі, незрозуміння і жорстокості в душі людей.

У 1987 році, отримуючи премію Г.-Х.Андерсена, всесвітньо відома письменниця Астрід Ліндгрєн виголосила мудру промову: «Я хочу поговорити про дітей... Скільки дітей отримали свої перші уроки насилля від тих, кого любили, - від власних батьків – і потім понесли цю «мудрість» далі, передаючи її із покоління в покоління!..

Для тих, хто кричить про необхідність «твердої руки», я хочу розповісти історію, яку почула від однієї літньої дами. Коли вона була молодою мамою, люди вірили, що без різки гарної людини не виховаєш, - тобто сама вона в це не вірила, але одного разу її маленький син провинився, і їй здалося, що він уперше в житті заслуговує того, щоб його добряче відшмагали. Вона наказала йому піти і самому

зірвати різку. Хлопчик пішов і довго не повертався. Нарешті він повернувся весь у сльозах і сказав: «Різки я не знайшов, але ось тобі камінь, який ти можеш у мене кинути». Тут мати розплакалась, тому що раптом побачила все очима дитини. Дитина, мабуть, розмірковувала: «Мама хоче зробити мені боляче, для цього і камінь підійде...»

Потім вона поклала камінь на кухонну полицю, де він і залишився лежати як вічне нагадування про обіцянку, яку вона дала собі у той момент – жодного насилля!..

Непогано було б нам усім покласти на кухонну полицю невеличкий камінець як нагадування дітям і самим собі – жодного насилля!..»

Дорослому інколи важко порозумітися з дітьми саме тому, що вони існують у різних системах цінностей, значень, настроїв. Дитина – це не просто інша людина, це – зовсім інший психологічний простір, якісно відмінне світосприйняття. Отже, шановні батьки, пам'ятайте про це! І останнє, про що не слід забувати: здоров'я дітей – у наших руках. То ж частіше покладайтеся на свою любов і інтуїцію, не вирішуйте власні проблеми коштом здоров'я своїх дітей і, при потребі, звертайтеся по допомогу до психолога або психотерапевта, бо сім'я є основною точкою опори дитини.

«Виховання здається складною і важкою справою тільки доти, доки ми хочемо, не виховуючи себе, виховувати своїх дітей. Якщо ми зрозуміємо, що виховувати інших ми можемо тільки через себе, то питання про виховання зникає і лишається одне питання: як треба жити самому?» (Л. Толстой)

Список використаної літератури:

1. Запобігання торгівлі людьми та експлуатації дітей: Навч.-метод. посібник / К.Б. Левченко, О.А. Удалова, І.М. Трубавіна та ін.; Заг. Ред.: К.Б.Левченко та О.А. Удалової. – К.: «Юрисконсульт», 2006. – 210 с.
2. Карєва М. Сім'я – простір без насильства // Психолог. – 2008. – №19.
3. Інтернет-ресурс: setuqa.org.ua

Кравченко Юлія Станіславівна

«Попередження насильства в сім'ї» (публікація)

Україна, м. Кременчук, Кременчуцька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №23,
практичний психолог, соціальний педагог.

0686105620

Yulija62479@ukr.net

м. Кременчук, пров. Зоряний 5, кв.94, індекс 39625